

1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne” oraz „obowiązek alimentacyjny”? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?

Świadczenia alimentacyjne są obowiązkiem i prawem rodziców i dzieci, małżonków i partnerów w związku pozamałżeńskim, krewnych w linii prostej oraz przybranych dzieci i przybranych rodziców, w przypadku gdy jest to przewidziane w ustawie o rodzinie (Obiteljski zakon). Zgodnie z tą ustawą wymienione osoby przyjmują na siebie wzajemne obowiązki alimentacyjne zgodnie ze swoimi możliwościami i potrzebami beneficjenta świadczenia alimentacyjnego.

Obowiązek łożenia na utrzymanie małoletniego dziecka w pierwszej kolejności spoczywa na rodzicach. Rodzice, którzy są zdolni do pracy, nie mogą uniknąć obowiązku zapewnienia opieki nad dzieckiem. Jeżeli rodzic nie łoży na utrzymanie małoletniego dziecka, obowiązek zapewnienia dziecku środków utrzymania spoczywa na dziadkach ze strony tego rodzica. Przybrany rodzic musi łożyć na utrzymanie małoletniego przybranego dziecka, jeżeli dziecko takie nie jest w stanie uzyskać środków utrzymania od swojego rodzica biologicznego.

Rodzice muszą łożyć na utrzymanie pełnoletniego dziecka w wieku do 26 lat, które uczy się w szkole średniej lub wyższej lub kształci się zawodowo, zgodnie z przepisami szczegółowymi, lub które uczy się w szkole podstawowej lub średniej dla dorosłych i które regularnie i należycie wywiązuje się ze spoczywających na nim obowiązków.

Rodzice muszą łożyć na utrzymanie pełnoletniego dziecka, które ukończyło kształcenie, ale nie jest w stanie znaleźć zatrudnienia przez rok od dnia ukończenia kształcenia, pod warunkiem że dziecko nie ukończyło 26. roku życia. Obowiązek łożenia na utrzymanie pełnoletniego dziecka ustaje przed upływem jednego roku od zakończenia kształcenia po ukończeniu przez dziecko 26. roku życia.

Rodzice muszą łożyć na utrzymanie pełnoletniego dziecka, które jest niezdolne do pracy z powodu poważnej i nieuleczalnej choroby lub niepełnosprawności, przez okres utrzymywania się takiej niezdolności.

Pełnoletnie dziecko musi zapewniać środki utrzymania rodzicowi, który jest niezdolny do pracy i który znajduje się w niedostatku lub nie jest w stanie utrzymać się z własnego majątku. Pełnoletnie przybrane dziecko musi zapewniać środki utrzymania przybranemu rodzicowi, jeżeli jest on niezdolny do pracy i znajduje się w niedostatku lub nie jest w stanie utrzymać się z własnego majątku oraz jeżeli łożył on na utrzymanie przybranego dziecka lub opiekował się nim przez dłuższy czas. Pełnoletni wnuk musi zapewniać środki utrzymania dziadkom, jeżeli są oni niezdolni do pracy i znajdują się w niedostatku lub nie są w stanie utrzymać się z własnego majątku oraz jeżeli łożyli na utrzymanie wnuka lub opiekowali się nim przez dłuższy czas.

Małżonek, który nie dysponuje wystarczającymi środkami utrzymania lub nie jest w stanie utrzymać się z własnego majątku i który jest jednocześnie niezdolny do pracy lub nie jest w stanie znaleźć zatrudnienia, jest uprawniony do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych od swojego współmałżonka, jeżeli ten małżonek dysponuje wystarczającymi środkami i możliwościami, aby wypłacać takie świadczenia. Zasady dotyczące świadczeń alimentacyjnych między małżonkami stosuje się odpowiednio do świadczeń alimentacyjnych między partnerami w związku pozamałżeńskim za okres trwania związku pozamałżeńskiego.

2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?

Obowiązek łożenia na utrzymanie małoletniego dziecka spoczywa w pierwszej kolejności na rodzicach. Jeżeli rodzic nie łoży na utrzymanie małoletniego dziecka, obowiązek zapewnienia dziecku środków utrzymania spoczywa na dziadkach ze strony tego rodzica. Przybrany rodzic musi łożyć na utrzymanie małoletniego przybranego dziecka, jeżeli nie jest ono w stanie uzyskać środków utrzymania od swojego rodzica biologicznego.

Rodzice muszą łożyć na utrzymanie pełnoletniego dziecka w wieku do 26 lat, które uczy się w szkole średniej lub wyższej lub kształci się zawodowo, zgodnie z przepisami szczegółowymi, lub które uczy się w szkole podstawowej lub średniej dla dorosłych i które regularnie i należycie wywiązuje się ze spoczywających na nim obowiązków.

Rodzice muszą łożyć na utrzymanie pełnoletniego dziecka, które ukończyło kształcenie, ale nie jest w stanie znaleźć zatrudnienia przez rok od dnia ukończenia kształcenia, pod warunkiem że dziecko nie ukończyło 26. roku życia. Obowiązek łożenia na utrzymanie pełnoletniego dziecka ustaje przed upływem jednego roku od zakończenia kształcenia po ukończeniu przez dziecko 26. roku życia.

Rodzice muszą łożyć na utrzymanie pełnoletniego dziecka, które jest niezdolne do pracy z powodu poważnej i nieuleczalnej choroby lub niepełnosprawności, przez okres utrzymywania się takiej niezdolności.

Osoba pełnoletnia oznacza osobę, która osiągnęła wiek 18 lat.

3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?

Należy skontaktować się z ośrodkiem pomocy społecznej i sądem.

Kwestię świadczeń alimentacyjnych można uregulować, stosując procedurę obowiązkowych konsultacji rodzinnych. Obowiązkowe konsultacje rodzinne przeprowadza się przed wszczęciem postępowania rozwodowego, jeżeli małżeństwo posiada wspólne małoletnie dziecko, oraz przed wszczęciem innych postępowań sądowych, które dotyczą władzy rodzicielskiej i osobistych kontaktów z dzieckiem. Przepisy ustawy o rodzinie dotyczące obowiązkowych konsultacji rodzinnych przed wszczęciem postępowania rozwodowego w przypadku gdy małżeństwo posiada wspólne małoletnie dziecko mają również zastosowanie do obowiązkowych konsultacji rodzinnych przed wszczęciem postępowania dotyczącego władzy rodzicielskiej i osobistych kontaktów z dzieckiem, jeżeli rodzice dziecka pozostają w separacji. Procedura obowiązkowych konsultacji rodzinnych jest uruchamiana, gdy jedna ze stron złoży wniosek do ośrodka pomocy społecznej. Jeżeli rodzice nie uzgodnili między sobą planu wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej, ośrodek pomocy społecznej będzie im doradzał, aby spróbowali osiągnąć porozumienie w ramach mediacji rodzinnej, zgodnie z przepisami ustawy o rodzinie.

Kwestia świadczeń alimentacyjnych może zostać uregulowana za pomocą mediacji rodzinnej, w ramach której strony podejmują próbę polubownego rozwiązania problemów rodzinnych przy pomocy mediatorów rodzinnych. Członkowie rodziny uczestniczą w mediacji rodzinnej dobrowolnie i tylko pierwsze spotkanie w ramach mediacji rodzinnej musi się odbyć przed wszczęciem postępowania rozwodowego. Celem mediacji rodzinnej jest podjęcie decyzji w sprawie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej oraz wypracowania innych ustaleń dotyczących dziecka. Plan wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej lub inne ustalenia wypracowane w toku mediacji rodzinnej stają się wykonalne, jeżeli zostaną zatwierdzone przez sąd w postępowaniu pozasądowym na wniosek stron. Mediację rodzinną można przeprowadzić niezależnie od postępowania sądowego, przed wszczęciem postępowania sądowego, podczas takiego postępowania lub po jego zakończeniu.

Wysokość świadczenia alimentacyjnego, które musi wypłacać rodzic, z którym dziecko nie zamieszkuje, może również zostać uregulowana w planie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej, który rodzice mogą przygotować samodzielnie podczas obowiązkowych konsultacji rodzinnych, jak również podczas mediacji rodzinnej. Zgodnie z ustawą o rodzinie, plan wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej staje się wykonalny, jeśli zostanie przedłożony sądowi do weryfikacji w postępowaniu pozasądowym.

Dziecko może wnieść roszczenie alimentacyjne w uproszczonym postępowaniu pozasądowym w sprawie ustalenia prawa do świadczeń alimentacyjnych. Stronami takiego postępowania są dziecko oraz rodzic niezamieszujący z tym dzieckiem. W postępowaniu alimentacyjnym dziecko jest reprezentowane przez rodzica, z którym dziecko zamieszkuje. Sądem właściwym do prowadzenia uproszczonego postępowania alimentacyjnego może być, poza sądem ogólnej właściwości miejscowej, sąd miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka.

Zgodnie z ustawą o rodzinie sąd wydaje orzeczenia dotyczące roszczeń alimentacyjnych w sprawach dotyczących sporów małżeńskich, sprawach o ustalenie macierzyństwa lub ojcostwa oraz sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej.

W razie rozwodu małżonkowie mogą zawrzeć porozumienie dotyczące świadczeń alimentacyjnych, w którym ustala się wysokość świadczenia, sposób wypełniania obowiązku alimentacyjnego oraz okres jego trwania. Małżonkowie mogą zawrzeć porozumienie dotyczące świadczeń alimentacyjnych na piśmie i przedłożyć je sądowi celem zatwierdzenia w postępowaniu pozasądowym, w rezultacie czego stanie się ono wykonalne.

4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?

Stronami postępowania w sprawie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka są dziecko i osoba, która – zgodnie z ustawą o rodzinie – ma obowiązek lożenia na utrzymanie dziecka. Dziecko jest reprezentowane przez rodzica, z którym dziecko zamieszkuje. Jeżeli rodzic, z którym dziecko zamieszkuje, wyrazi na to zgodę, dziecko w postępowaniu alimentacyjnym jest reprezentowane przez ośrodek pomocy społecznej. Prawo do podejmowania czynności w toku postępowania – oprócz ośrodka pomocy społecznej – zachowuje rodzic, z którym dziecko zamieszkuje. Jeżeli czynności podjęte przez ośrodek pomocy społecznej i rodzica, z którym dziecko zamieszkuje, są ze sobą sprzeczne, sąd uwzględni wszystkie okoliczności, w szczególności dobro dziecka, i oceni, czy należy wziąć pod uwagę czynności podjęte przez ośrodek pomocy społecznej czy też przez rodzica dziecka.

Ośrodek pomocy społecznej ma obowiązek podejmować czynności w imieniu dziecka oraz wszczynać i prowadzić postępowanie o zasądzenie lub podwyższenie świadczeń alimentacyjnych, jeżeli rodzic, z którym dziecko zamieszkuje, nie wykona tego prawa bez uzasadnionej przyczyny przez okres dłuższy niż trzy miesiące po nabyciu przez dziecko tego prawa. Ośrodek pomocy społecznej reprezentuje dziecko w postępowaniu alimentacyjnym, jeżeli dziecko pozostaje pod opieką innej osoby fizycznej lub prawnej. W takich przypadkach uprawnienie rodziców dziecka do podejmowania czynności w postępowaniu w imieniu dziecka ustaje.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego (Zakon o parničnom postupku) tylko adwokat może reprezentować stronę w charakterze jej pełnomocnika, chyba że obowiązujące przepisy stanowią inaczej. Strona może być reprezentowana przed sądem przez krewnego w linii prostej, brata, siostrę lub małżonka występujących w roli jej pełnomocnika, jeżeli takie osoby posiadają pełną zdolność do czynności prawnych i nie świadczą usług prawnych niezgodnie z prawem.

5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?

W razie sporów o ustawowe świadczenia alimentacyjne, w których powodem jest osoba ubiegająca się o takie świadczenie, sądem właściwym jest nie tylko sąd ogólnej właściwości miejscowej, lecz także sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub pobytu powoda. Jeżeli chodzi o spory o ustawowe świadczenia alimentacyjne z elementem obcym, to w przypadku, w którym sąd chorwacki posiada jurysdykcję ze względu na miejsce zamieszkania powoda w Chorwacji, właściwość miejscową ma sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda. Jeżeli jurysdykcja należy do chorwackiego sądu, ponieważ pozwany posiada majątek w Chorwacji, z którego można przeprowadzić egzekucję świadczenia alimentacyjnego, właściwość miejscową ma sąd właściwy dla miejsca, w którym znajduje się taki majątek.

Sądem właściwym do zatwierdzenia planu wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej jest sąd ogólnej właściwości miejscowej w sprawie dotyczącej dziecka.

Sądem właściwym do zatwierdzenia porozumienia dotyczącego świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka jest sąd ogólnej właściwości miejscowej w sprawie dotyczącej dziecka.

Sądem właściwym do zatwierdzenia porozumienia dotyczącego świadczeń alimentacyjnych na rzecz małżonka jest sąd właściwy dla wspólnego miejsca zamieszkania małżonków. Jeżeli małżonkowie nie zamieszkują w tym samym miejscu, sądem właściwym jest sąd, który był właściwy dla ostatniego wspólnego miejsca zamieszkania małżonków. Jeżeli sądem właściwym do zatwierdzenia porozumienia dotyczącego świadczeń alimentacyjnych na rzecz małżonka jest sąd chorwacki, ponieważ ostatnie wspólne miejsce zamieszkania małżonków znajdowało się na terytorium Chorwacji, sądem właściwym w takim przypadku jest sąd, który był właściwy dla ostatniego wspólnego miejsca zamieszkania małżonków.

Sądem właściwym do orzekania w uproszczonym postępowaniu alimentacyjnym jest sąd ogólnej właściwości miejscowej oraz sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub pobytu dziecka.

6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?

Zgodnie z art. 89a kodeksu postępowania cywilnego strony mogą podejmować czynności w toku postępowania samodzielnie lub za pośrednictwem pełnomocnika, choć sąd może wezwać stronę reprezentowaną przez adwokata do osobistego stawienia się przed sądem w celu złożenia oświadczenia dotyczącego okoliczności faktycznych, które mają zostać ustalone w toku postępowania. Tylko adwokat może reprezentować stronę w charakterze jej pełnomocnika, chyba że obowiązujące przepisy stanowią inaczej. Zgodnie z art. 89a ust. 3 strona może być reprezentowana przed sądem przez krewnego w linii prostej, brata, siostrę lub małżonka występujących w roli jej pełnomocnika, jeżeli takie osoby posiadają pełną zdolność do czynności prawnych i nie świadczą usług prawnych niezgodnie z prawem.

7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?

Zgodnie z art. 1 ustawy o opłatach sądowych (Zakon o sudskim pristojbama) obowiązek wniesienia opłat sądowych istnieje w przypadku wszystkich postępowań prowadzonych przed sądem. Wysokość opłaty ustala się zgodnie z taryfą opłat sądowych.

Zgodnie z art. 16 ustawy o opłatach sądowych dzieci będące stronami postępowania w sprawie o alimenty lub postępowania w sprawie roszczeń wynikających z prawa do świadczeń alimentacyjnych są zwolnione z opłat sądowych.

Zgodnie z art. 172 kodeksu postępowania cywilnego sposób oraz warunki wykonywania prawa do zwolnienia z obowiązku pokrycia kosztów sądowych i prawa do otrzymania profesjonalnej pomocy prawnej są określone w odrębnym akcie prawnym regulującym nieodpłatną pomoc prawną. Zgodnie z art. 176, jeżeli strona skorzystała z prawa do zwolnienia z kosztów sądowych przewidzianego w przepisach szczególnych dotyczących pomocy prawnej oraz jeżeli sąd ustali w toku postępowania, że strona ta jest w stanie pokryć koszty lub opłaty sądowe, sąd natychmiast powiadomi o tym fakcie właściwy organ publiczny.

W ustawie o nieodpłatnej pomocy prawnej (Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći) określono: cel, osoby uprawnione i rodzaje nieodpłatnej pomocy prawnej, podmioty zapewniające pomoc prawną, warunki i procedurę zapewniania pomocy prawnej, kwestie związane z transgraniczną pomocą prawną,

finansowaniem pomocy prawnej i nadzorowaniem wdrażania przepisów tej ustawy. Przepisy ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej nie mają zastosowania, jeżeli pomoc prawna została przyznana na zasadach określonych w przepisach szczególnych.

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Świadczenia alimentacyjne na rzecz dzieci zawsze zasądza się jako określoną kwotę pieniężną.

Rodzic, z którym dziecko zamieszkuje, wywiązuje się ze swojej części obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka, zapewniając dziecku codzienną opiekę, natomiast rodzic, który nie zamieszkuje z dzieckiem, wypełnia obowiązek alimentacyjny na rzecz dziecka, zaspokajając materialne potrzeby dziecka w formie wsparcia finansowego.

Całkowite potrzeby materialne dziecka określone przez sąd w toku postępowania dotyczą kosztów zapewnienia mieszkania, żywienia, odzieży, środków higienicznych, utrzymania, kształcenia, opieki zdrowotnej i innych podobnych kosztów odnoszących się do dziecka. Całkowite potrzeby materialne dziecka ustala się zgodnie ze standardem życia rodzica, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny.

Potrzeby materialne dziecka mogą być większe, jeżeli dziecko wymaga stałej intensywnej opieki ze względu na jego stan zdrowia, który należy uwzględnić podczas ustalania wysokości alimentów w postępowaniu cywilnym.

Całkowita zdolność rodzica, który jest dłużnikiem alimentacyjnym, ustalana przez sąd w postępowaniu cywilnym, odnosi się do jego dochodów i sytuacji finansowej, w momencie ustalania wysokości alimentów.

Raz do roku, a najpóźniej do dnia 1 kwietnia danego roku, minister właściwy ds. opieki społecznej ustala minimalne kwoty pieniężne, które odpowiadają minimalnej wartości całkowitych potrzeb materialnych na potrzeby miesięcznych świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego dziecka w Republice Chorwacji, które ma wypłacać rodzic niezamieszkujący z dzieckiem.

Minimalne kwoty ustala się jako odsetek średniego miesięcznego wynagrodzenia netto na osobę zatrudnioną przez osobę prawną w Republice Chorwacji w poprzednim roku w następujący sposób:

w przypadku dziecka do 6. roku życia włącznie – 17% średniego wynagrodzenia;

w przypadku dziecka w wieku od 7 do 12 lat – 20% średniego wynagrodzenia. oraz

w przypadku dziecka w wieku od 13 do 18 lat – 22% średniego wynagrodzenia.

W drodze wyjątku można ustalić niższą kwotę na pokrycie potrzeb alimentacyjnych dziecka, nie niższą jednak niż połowa określonej ustawowo kwoty, jeżeli:

1. dłużnik alimentacyjny musi łożyć na utrzymanie co najmniej dwojga dzieci;

lub 2. dziecko częściowo utrzymuje się samodzielnie z własnych dochodów.

Raz do roku, a najpóźniej do dnia 1 kwietnia danego roku, minister właściwy ds. opieki społecznej ustala tabele dotyczące średnich potrzeb małoletniego dziecka zgodnie z wiekiem dziecka, dochodami rodzica, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny, w podziale na kategorie wynagrodzeń oraz ze średnimi kosztami życia w Republice Chorwacji.

Wierzyciel alimentacyjny i dłużnik alimentacyjny mogą zwrócić się do sądu o podwyższenie lub obniżenie alimentów, o wydanie orzeczenia w sprawie zniesienia obowiązku alimentacyjnego lub zmiany sposobu wypłacania alimentów zasądzonych we wcześniejszym tytule wykonawczym, jeżeli okoliczności uległy zmianie.

Świadczenia alimentacyjne w Republice Chorwacji nie podlegają indeksacji.

9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?

Świadczenie alimentacyjne będzie wypłacane osobie wskazanej w orzeczeniu sądowym w sposób określony w tym orzeczeniu.

10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?

Jeżeli dłużnik alimentacyjny nie wywiązuje się z obowiązku uiszczenia świadczeń alimentacyjnych dobrowolnie, wszczynają się i prowadzi postępowanie egzekucyjne.

Egzekucja z tytułu zaległych świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka w formie zajęcia wynagrodzenia lub innego regularnego dochodu oraz środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym ma pierwszeństwo przed egzekucją wszelkich innych roszczeń, niezależnie od terminu wymagalności takich roszczeń.

Dłużnik alimentacyjny może wyrazić zgodę przed sądem ustnie do protokołu lub w formie specjalnego poświadczonego notarialnie dokumentu na całkowite lub częściowe zajęcie jego wynagrodzenia, renty/emerytury lub podobnego dochodu pieniężnego z tytułu roszczenia wniesionego przez wierzyciela alimentacyjnego oraz na bezpośrednią płatność na rzecz wierzyciela alimentacyjnego zgodnie z warunkami określonymi w takim dokumencie. Tego rodzaju dokument jest sporządzany w jednym egzemplarzu i posiada moc prawną ostatecznego tytułu wykonawczego.

11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwie kraju systemu egzekwowania.

Rodzic, który nie zamieszkuje z małoletnim dzieckiem i który nie płacił alimentów na jego rzecz, musi wypłacić dziecku odszkodowanie tytułem zaległych świadczeń alimentacyjnych, które nalicza się począwszy od dnia powstania prawa do alimentów do dnia wytoczenia powództwa. Termin przedawnienia w przypadku roszczenia dziecka przeciwko rodzicowi, który nie łożył na jego utrzymanie, wynosi pięć lat od dnia, w którym powstał obowiązek alimentacyjny. Zgodnie z przepisami art. 226 ustawy o zobowiązaniach cywilnoprawnych (Zakon o obveznim odnosima) roszczenia dotyczące płatności okresowych należnych w odstępach rocznych lub krótszych, niezależnie od tego, czy są one dodatkowymi roszczeniami, takimi jak odsetki, czy roszczeniami okresowymi, w przypadku których samo prawo do świadczeń zostaje wyczerpane, takimi jak roszczenia alimentacyjne, ulegają przedawnieniu po upływie trzech lat od dnia wymagalności każdej płatności.

Zgodnie z art. 233 ustawy o zobowiązaniach cywilnoprawnych roszczenia określone w prawomocnym orzeczeniu sądu, decyzji innego właściwego organu publicznego, ugodzie zawartej przed sądem lub przed innym właściwym organem lub w akcie notarialnym ulegają przedawnieniu po upływie dziesięciu lat – dotyczy to również roszczeń, w odniesieniu do których w obowiązujących przepisach przewidziano krótszy termin przedawnienia.

Zgodnie z art. 235 ustawy o zobowiązaniach cywilnoprawnych przedawnienie nie ma zastosowania w przypadku stosunków między rodzicami i dzieckiem do momentu wygaśnięcia władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z art. 172 ustawy o egzekucji (Ovršni zakon) następujące składniki majątku nie podlegają egzekucji: dochód uzyskiwany w formie ustawowych świadczeń alimentacyjnych, odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu lub pogorszenia stanu zdrowia lub utraty zdolności do pracy oraz rekompensata z tytułu utraty świadczeń alimentacyjnych z powodu śmierci osoby wypłacającej takie świadczenia; dochód ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności fizycznej przyznanych zgodnie z przepisami w zakresie ubezpieczeń na wypadek niepełnosprawności; dochód ze świadczeń z opieki społecznej; dochód z tymczasowych świadczeń dla bezrobotnych; dochód ze świadczeń na dzieci, chyba że w przepisach szczególnych określono inaczej; dochód ze stypendiów naukowych i socjalnych dla uczniów i studentów; wynagrodzenie wypłacane skazanym za wykonaną pracę, z wyłączeniem roszczeń o ustawowe

świadczenia alimentacyjne i roszczeń o wypłatę odszkodowania z tytułu szkód spowodowanych przestępstwem, które popełnił skazany; dochód pochodzący z odznaczeń i nagród; zasiłki dla matek i ojców, o ile przepisy ustawy szczególnej nie stanowią inaczej; inny dochód wyłączony z egzekucji zgodnie z przepisami szczególnymi.

W art. 173 ustawy o egzekucji przewidziano poniższe ograniczenia dotyczące egzekucji.

(1) Jeżeli egzekucję prowadzi się z wynagrodzenia dłużnika, kwota stanowiąca równowartość dwóch trzecich średniego wynagrodzenia netto w Republice Chorwacji jest wyłączona z zajęcia. Jeżeli egzekucję prowadzi się w celu wyegzekwowania roszczenia o ustawowe świadczenie alimentacyjne lub roszczenia o odszkodowanie za szkody spowodowane uszczerbkiem na zdrowiu lub pogorszeniem stanu zdrowia lub utratą zdolności do pracy oraz w celu zrekompensowania utraty świadczeń alimentacyjnych z powodu śmierci osoby wypłacającej takie świadczenia, kwotę podlegającą egzekucji ustala się jako równowartość połowy średniego wynagrodzenia netto w Chorwacji, chyba że celem egzekucji jest wyegzekwowanie płatności pieniężnych należnych jako świadczenia alimentacyjne na rzecz dziecka. W takich przypadkach kwota wyłączona z zajęcia stanowi jedną czwartą średniego wynagrodzenia netto (w przypadku osób zatrudnionych przez osoby prawne w Chorwacji w poprzednim roku).

(2) Jeżeli dłużnik otrzymuje wynagrodzenie w wysokości niższej niż średnie wynagrodzenie netto w Chorwacji, zajęciu nie podlega kwota stanowiąca równowartość dwóch trzecich jego wynagrodzenia. Jeżeli egzekucja jest przeprowadzana w celu wyegzekwowania roszczenia o ustawowe świadczenie alimentacyjne lub roszczenia o odszkodowanie za szkody spowodowane uszczerbkiem na zdrowiu lub pogorszeniem stanu zdrowia lub utratą zdolności do pracy oraz w celu zrekompensowania utraty świadczeń alimentacyjnych z powodu śmierci osoby wypłacającej takie świadczenia, kwotę podlegającą egzekucji ustala się jako równowartość połowy wynagrodzenia netto dłużnika.

(3) Termin „średnie wynagrodzenie netto” w rozumieniu ust. 1 niniejszego artykułu oznacza średnią kwotę wypłacaną jako miesięczne wynagrodzenie netto osobie zatrudnionej przez osoby prawne w Chorwacji w okresie od stycznia do sierpnia danego roku, którą oblicza chorwacki Urząd Statystyczny (Državni zavod za statistiku) i która jest publikowana w dzienniku urzędowym Republiki Chorwacji (*Narodne novine* – NN) najpóźniej w dniu 31 grudnia danego roku. Kwota wyliczona w ten sposób jest stosowana w kolejnym roku.

(4) Przepisy ust. 1 i 2 tego artykułu stosuje się również do egzekucji, w przypadku której zajęciu podlegają: ewentualna rekompensata wypłacana zamiast wynagrodzenia, rekompensata za zmniejszenie wymiaru czasu pracy, rekompensata za obniżenie wynagrodzenia, świadczenia emerytalne, żołąd i wynagrodzenie pobierane przez rezerwistów w okresie odbywania służby wojskowej oraz innego rodzaju dochód pieniężny wypłacany personelowi cywilnemu i wojskowemu, z wyjątkiem dochodu, o którym mowa w ust. 5 i 6 niniejszego artykułu.

(5) Egzekucję w postaci zajęcia dochodu uzyskiwanego przez osoby niepełnosprawne w formie świadczenia pieniężnego z tytułu niepełnosprawności fizycznej oraz zasiłku opiekuńczego można przeprowadzić wyłącznie w celu wyegzekwowania roszczenia o ustawowe świadczenie alimentacyjne lub roszczenia o odszkodowanie za szkody spowodowane uszczerbkiem na zdrowiu lub pogorszeniem stanu zdrowia lub utratą zdolności do pracy oraz w celu zrekompensowania utraty świadczeń alimentacyjnych z powodu śmierci osoby wypłacającej takie świadczenia – w takim przypadku kwota wyłączona z zajęcia wynosi połowę takiego dochodu.

(6) Egzekucję w postaci zajęcia dochodu uzyskiwanego na mocy umowy o dożywotnie wsparcie i umowy o rentę dożywotnią, a także dochodu uzyskiwanego na mocy polisy ubezpieczenia na życie można przeprowadzić wyłącznie w odniesieniu do części dochodu przekraczającej wysokość kwoty głównej służącej jako podstawa do obliczenia kwoty wsparcia na utrzymanie.

12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?

Ośrodki pomocy społecznej muszą prowadzić rejestr wszystkich orzeczeń i ugód sądowych dotyczących świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego dziecka.

Po otrzymaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie lub ugody sądowej, które dotyczą świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, ośrodek pomocy społecznej musi przesłać pisemne pouczenie o prawach i obowiązkach rodzicowi, z którym dziecko zamieszkuje, oraz rodzicowi, który musi płacić alimenty, lub innej osobie, o której mowa w art. 288 ustawy o rodzinie, która musi płacić alimenty na mocy orzeczenia sądu lub ugody sądowej.

W tego rodzaju pouczeniu ośrodek pomocy społecznej przekazuje rodzicowi, z którym zamieszkuje dziecko, następujące informacje:

pouczenie rodzica o konieczności poinformowania ośrodka pomocy społecznej, jeżeli dłużnik alimentacyjny nie będzie regularnie i w pełni wypełniał swojego obowiązku; oraz

warunki, na których dziecko ma prawo do tymczasowych świadczeń alimentacyjnych zgodnie z przepisami szczególnymi regulującymi tymczasowe świadczenia alimentacyjne.

W pouczeniu ośrodek pomocy społecznej uprzedza rodzica, który musi płacić alimenty, lub inną osobę, o której mowa w art. 288 ustawy o rodzinie, która musi płacić alimenty na mocy orzeczenia sądu lub ugody sądowej, że:

złoży zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez dłużnika alimentacyjnego, który nie wypełnia swojego obowiązku alimentacyjnego, w terminie piętnastu dni od dnia, w którym dowie się, że obowiązek alimentacyjny nie jest wypełniany regularnie i w pełni oraz

Republika Chorwacji ma prawo do odzyskania kwot tymczasowych świadczeń alimentacyjnych wypłaconych zgodnie z przepisami szczególnymi regulującymi tymczasowe świadczenia alimentacyjne.

13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?

Po otrzymaniu orzeczenia sądu kończącego postępowanie w sprawie lub ugody sądowej, które dotyczą świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, ośrodek pomocy społecznej musi poinformować rodzica, z którym zamieszkuje dziecko, o warunkach, na których dziecko ma prawo do tymczasowych świadczeń alimentacyjnych zgodnie z przepisami szczególnymi regulującymi tymczasowe świadczenia alimentacyjne. Zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o tymczasowych świadczeniach alimentacyjnych (*Zakon o privremenom uzdržavanju*), NN nr 92/14, dziecko, które jest obywatelem Chorwacji i posiada miejsce zamieszkania w Chorwacji, ma prawo do tymczasowych świadczeń alimentacyjnych. Zgodnie z tą ustawą dziecko oznacza osobę, która nie ukończyła 18 lat i która musi otrzymywać świadczenia alimentacyjne od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego.

Dziecko ma prawo do tymczasowych świadczeń alimentacyjnych, jeżeli rodzic, który z nim nie zamieszkuje, nie wypełnia spoczywającego na nim obowiązku alimentacyjnego częściowo ani w pełni oraz jeżeli wydaje się prawdopodobne, że dziadkowie ze strony tego rodzica nie przekazują na utrzymanie dziecka kwoty co najmniej równej kwocie określonej w tej ustawie jako kwota tymczasowego świadczenia alimentacyjnego.

Dziecko ma prawo do tymczasowych świadczeń alimentacyjnych, dopóki dłużnik alimentacyjny nie wznowi płatności świadczenia alimentacyjnego co najmniej w kwocie określonej w ustawie jako kwota tymczasowego świadczenia alimentacyjnego.

Dziecko ma prawo do pobierania tymczasowych świadczeń alimentacyjnych przez maksymalny okres trzech lat łącznie.

Wysokość tymczasowego świadczenia alimentacyjnego wynosi 50% minimalnej kwoty ustawowego świadczenia alimentacyjnego. Kwota tymczasowego świadczenia alimentacyjnego nie może wynosić więcej niż kwota świadczenia alimentacyjnego określona w tytule wykonawczym.

Wypłacając kwotę tymczasowego świadczenia alimentacyjnego, Republika Chorwacji wstępuje w sytuację prawną dziecka i przeniesione zostają na nią prawa do roszczeń alimentacyjnych w kwocie wypłaconych tymczasowych świadczeń alimentacyjnych oraz wszelkie inne prawa uboczne. W postępowaniu egzekucyjnym w sprawie roszczenia o alimenty, o którym mowa w art. 25 tej ustawy, Republikę Chorwacji reprezentuje właściwa prokuratura.

14 Jeżeli zamieszkuje na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:

14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Tak. Zgodnie z ustawą wykonującą rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych organem centralnym do celów wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 jest ministerstwo właściwe ds. opieki społecznej.

Organami odpowiedzialnymi na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 są sądy i ośrodki pomocy społecznej zgodnie z ich określonym zakresem kompetencji i jurysdykcją.

Jeżeli strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych ma miejsce pobytu w Chorwacji, a dłużnik posiada miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, strona może zwrócić się o pomoc do Ministerstwa Demografii, Spraw Rodzinnych, Młodzieży i Polityki Społecznej (Ministerstwo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku), które zostało wyznaczone na organ centralny Republiki Chorwacji.

14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?

Można zwrócić się do organu centralnego lub organów uprawnionych do dokonywania czynności w zakresie rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009.

Dane kontaktowe organu centralnego:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

10000 Zagreb

Strona internetowa: <http://www.mspm.hr/>

E-mail: ministerstvo@mdomsp.hr

Tel.: +385 1 555 7111

Faks: +385 1 555 7222

15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:

15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Nie. Zgodnie z art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009, jeżeli dłużnik ma miejsce pobytu na terytorium Republiki Chorwacji, wniosek należy przesłać do organu centralnego Republiki Chorwacji za pośrednictwem organu centralnego państwa, w którym wnioskodawca ma miejsce pobytu.

15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?

Organ centralny państwa, w którym wnioskodawca ma miejsce pobytu, przesyła wniosek Ministerstwa Demografii, Spraw Rodzinnych, Młodzieży i Polityki Społecznej, które jest organem centralnym Republiki Chorwacji do celów wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009.

Dane kontaktowe organu centralnego:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

1000 Zagreb

Strona internetowa: <http://mdomsp.gov.hr/>

E-mail: ministerstvo@mdomsp.hr

Tel.: +385 1 555 7111

Faks: +385 1 555 7222

16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

Tak.

17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do roszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?

Nie dotyczy.

18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?

Wnioskodawca kontaktuje się z organem centralnym państwa członkowskiego, zaś pomoc prawna jest zapewniana na terytorium objętym zakresem stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 zgodnie z jego art. 44–47; w razie konieczności zastosowanie mają przepisy ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

Przyjęto ustawę wykonującą rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (NN nr 127/2013) oraz ustalono, że organem centralnym do celów wykonania rozporządzenia Rady nr 4/2009 będzie Ministerstwo Demografii, Spraw Rodzinnych, Młodzieży i Polityki Społecznej.

Aby uzyskać dodatkowe informacje, należy zapoznać się z następującymi dokumentami:

1. ustawa o rodzinie (Obiteljski zakon), NN nr 103/15
2. ustawa o egzekucji (Ovršni zakon), NN nr 112/12, 25/13, 93/14
3. ustawa o regulach kolizyjnych dotyczących przepisów państw trzecich w określonych obszarach (Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima) (NN nr 53/91, 88/01)
4. ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej (Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći), NN nr 143/2013
5. ustawa wykonująca rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja), NN nr 127/2013
6. kodeks postępowania cywilnego (Zakon o parničnom postupku), NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14
7. ustawa o tymczasowych świadczeniach alimentacyjnych (Zakon o privremenom uzdržavanju), NN nr 92/14

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 16/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.